

Foreldre oftest overgripere

Av [Linn de Lange](#)

Majoriteten av respondentene oppgir at de har vært mellom fire til seks år gammel ved første overgrep. Foreldre er hyppigst oppgitt som overgripere (Illustrasjonsfoto).

(Foto: Thinkstock)

14.06.11 19:15, ny 14.06.11 21:00

- Svært mange har vært utsatt for overgrep i svært ung alder, i god tid før antatt pubertet, sier prosesser Ståle Pallesen.

At det er personer de overgrepsutsatte har et tillitsforhold til som oftest er overgripere, kommer fram i en ny undersøkelse ledet av professor Ståle Pallesen ved Universitet i Bergen (UIB).

- LISA-undersøkelsen er utført blant brukere av sentrene mot incest- og seksuelle overgrep. Det denne viser er blant annet at svært mange har vært utsatt for overgrep i svært ung alder, i god tid før antatt pubertet, forteller Pallesen til Nettavisen.

Majoriteten av respondentene oppgir at de har vært mellom fire til seks år gammel ved første overgrep.

Foreldre oftest overgripere

Av undersøkelsen fremkommer det videre at det er foreldre, med 39,6 prosent, som oftest oppgis som overgripere(e). 25,6 prosent oppgir at en annen slektning er overgripere, mens en annen kjent person, biologiske søsken og besteforeldre oppgis som overgripere i henholdsvis 24,1 prosent, 19,4 prosent og 15,8 prosent av tilfellene.

- Det er oftest personer ofrene har et tillitsforhold til som har forgrepet seg, som foreldre, søsken og andre familiemedlemmer eller nære tillitspersoner, bekrefter Pallesen.

De fleste oppgir at det kun er menn som står bak overgrepet, og en liten andel oppgir begge kjønn som overgripere. Det er få som melder om kun kvinnelig overgripere.

(Artikkelen fortsetter under bildet)

Ståle Pallesen er professor i psykologi ved Universitetet i Bergen.

- Tar mange år før de forteller

De fleste respondentene i undersøkelsen oppgir at det har gått mellom fem og 10 år før de fortalte andre om overgrepet (19 prosent). 13,9 prosent har holdt overgrepet skjult i over 30 år.

- Undersøkelsen viser at det har gått svært langt tid fra overgrepene skjedde til respondentene sa fra om overgrepene. I gjennomsnitt har det tatt 17 og et halvt år før de har stått fram med det de har blitt utsatt for, forteller Pallesen.

- *Hvor lenge sliter de overgrepsutsatte med ettervirkninger etter overgrepene?*

- Det er vanskelig å si, men symptomnivåene er ganske høyt noe som indikerer at mange sliter med dette i lang tid, svarer han.

Aspekter ved overgrepene

Undersøkelsen viser at 84 prosent at de rammede reagerte med intens angst, hjelpeløshet eller skremsel etter overgrepene. 44,1 prosent opplevde overgrepet som særlig smertefullt. Samtidig påpeker Pallesen at det er vanskelig å si noe om hva som er de vanligste ettervirkningene etter overgrep.

- Det er ikke noen spesifikk symptomprofil sammenlignet med andre traumer eller andre ekstreme påkjenninger. Overgrepsofrene kan oppleve angst, posttraumatisk stressyndrom eller drive med selvskading for eksempel. Det er ikke noe spesifikke symptomer som karakteriserer overgrepsofre i denne sammenhengen. Opplevelsene og symptomene er individuelle som ved andre traumer, forklarer Pallesen til Nettavisen.

- Kan også gå ut over arbeidslivet

- *Hva vil du si er de største utfordringene for de overgrepsutsatte?*

- Her er det mange ulike typer tilbakemeldinger fra de overgrepsutsatte, og dette også varierer fra person til person. Mangel på tillit til andre personer, problemer i samlivet. Det å få egne barn kan for enkelte være problematisk, men positivt for andre. En tendens som fremkommer i undersøkelsen er at det er mange som er uføretrygdet selv om utdanningsnivået er høyt. Det er en indikasjon på at arbeidslivet også kan oppleves som problematisk.

(Artikkelen fortsetter under bildet)

Kari Engen Sørensen er daglig leder ved Støttesenter mot incest Oslo.

- Barns rettssikkerhet svekket på 25 år

Undersøkelsen ble også presentert på Stortinget sist uke i anledning Støttesenter mot incest Oslos 25 års jubileum. Barnerettsgruppen på Stortinget var vertskap og formålet med fagdagen var å sette søkelys på de erfaringer som er gjort gjennom 25 år og hva som menes er viktige utfordringer i bekjempelse av seksuelle overgrep mot barn for fremtiden.

- Etter 25 år ser vi at det fortsatt er behov for denne type sentre. Vi tror ikke det er noen økning i antall overgrepstilfeller i Norge. Til alle tider har dette dessverre foregått. Men det er nok flere saker som heldigvis blir snakket om og anmeldt. Fortsatt er det slik at de fleste saker blir henlagt på bevisets stilling. Det er jo bra at mennesker ikke dømmes uten tydelige beviskrav, men barns rettssikkerhet har faktisk blitt svekket på 25 år, sier daglig leder ved Støttesenter mot incest Oslo, Kari Engen Sørensen, til Nettavisen og fortsetter:

- Det er faktisk slik at mange av disse sakene ender opp som samværssaker og barn blir påtvunget

samvær med mistenkt ikke dømt overgriper. Her mener vi at barns beste perspektiv må telle mye tydeligere og tas hensyn til. Barn har ifølge barnekonvensjonen rett til å bli hørt i saker som omhandler dem. Så er ikke alltid tilfelle i dag. Det er en forestilling om at barn finner på ting og lyver om overgrep, og vi har ikke belegg for å tro at barn snakker usant om slike alvorlige ting.

- Seksuelle overgrep den største helserisikoen i dag

Engen Sørensen er også opptatt av arbeidet med å gi de overgrepsutsatte et godt liv etter ugjerningen:

- Vi er opptatt av å spre kunnskap om omfang, symptomer om incest og seksuelle overgrep. Dernest hva som skal til for igjen å gjenopprette et godt liv. Ubehandlet er vår påstand om at incest og seksuelle overgrep er den største helserisikoen vi står overfor i dag, sier hun.

LISA-undersøkelsen

LISA står for «Longitudinal Investigation of Sexual Abuse».

Startet ut som et samarbeidsprosjekt mellom SMIH og forskere ved Det psykologiske fakultet omkring søvnvansker hos overgrepsutsatte. Etter hvert utvidet både m.h.t. faglig fokus og antall sentre mot incest/overgrep involvert i prosjektet, samt inkl. av internasjonale samarbeidspartnere.

Har til nå fått inn 462 ferdig utfylte spørreskjema.

Gjennomsnittsalder blant respondentene er 39,7 år, majoriteten er kvinner.

| Denne artikkelen er skrevet ut fra: <http://pub.tv2.no/nettavisen/nyheter/article3169864.ece> |